

MART , 2016.

BILTEN

Republika Srbija
Ministarstvo poljoprivrede i
zaštite životne sredine

Sektor za ruralni razvoj www.psss.rs

Cene voća i povrća na kvantaškim i zelenim pijacama

Cene žive stoke na stočnim pijacama u Srbiji

Oblici krune voćaka

Uticaj temperature, vlage i gustine setve na prinos kukuruza

Osiguranje poljoprivrednika

Objavite ponudu svojih poljoprivrednih proizvoda

**Tehnički urednik
Valentina Aleksić,
dipl.ing.**

**IZDAVAČ:
POLJOPRIVREDNA
STRUČNA I
SAVETODAVNA SLUŽBA
“POLJOSERVIS” D.O.O.
KNJAŽEVAC**

**Knjaza Miloša 75
19350 Knjaževac
tel.019/730-888**

**E-mail:
poljoservis@yahoo.com**

S a d r Ź a j

Naslovi /autori	Strana
1. Oblici krune voćaka –Sanja Čokojević	1-2
2. Silaža i senaža lucerke - Nedeljko Pipović	3-4
3. Uticaj temperature,vlage i gustine setve na prinos kukuruza-Srđan Cvetković	4-5
4. Kontrola plodnosti zemljišta u funkciji unapređenja biljne proizvodnje i zaštite životne sredine –Valentina Aleksić	5-6
5. Osiguranje poljoprivrednika –Dragan Kolčić	6-7
6. Agroponuda / STIPS	8-12

Tiraž: 150 primeraka

Oblici krune voćaka

Kotlasta kruna - vaza

Glavna karakteristika ove krune je što nema vođice i sastoji se najčešće od tri skeletne grane koje se ravnomerno razvijaju, međusobno su na jednakom rastojanju, zaklapaju ugao od 120 stepeni. Ovaj tip krune je dobro osvetljen, pa su plodovi boljeg kvaliteta a opasnost od prouzrokovaca bolesti i štetočina je svedena na manju meru. Nedostatak ove krune je što je slaba veza skeletnih grana sa stablom, te dolazi do njihovog odlamanja. Postoje dva oblika kotlaste krune, obična i poboljšana.

Za formiranje kotlaste krune koriste se jednogodišnje sadnice sa normalno razvijenim pupoljcima. Posle sađenja, u proleće, sadnice se prekrate na 60-90 cm od zemlje, što zavisi od voćne vrste i bujnosti, kao i od mehanizacije koja će se koristiti za obradu zemljišta u redu i mehanizacije za berbu (tresaći za višnje). U toku vegetacije ispod prekraćenog mesta razviće se mladari od kojih se odaberu tri koji međusobno zatvaraju ugao od po 120 stepeni i koji su međusobno razmaknuti 10-15 cm po visini na deblu s tim da najvišnji bude 5-10 cm ispod mesta gde je sadnica prekraćena, a najniži 40-60 cm iznad zemlje. Da bi se dobili mladari iz željenih pupoljaka i da bi bolje napredovali, preporučuje se poluprstenovanje (rovašenje) iznad pupoljaka. Mladare koji se pojave iznad ranije odabranog najvišeg pupoljka treba zakinuti na nekoliko listova, tako da se iznad odabranog mladara formira patrljak kako ne bi došlo do obrazovanja oštih uglova.

Kada ostavljeni mladari budu dostigli dužinu od 30 cm a svi ostali budu uklonjeni ili povijeni, ove mladare razvodimo pod uglom 45-50 stepeni privezivanjem za kočice ili naslon.

Ako se voćke dobro razvijaju, već krajem juna biće dugački 80-100 cm. Tada se pristupa zelenoj rezidbi radi formiranja prve serije sekundarnih grana, koristeći prevremene mladare. Prekraćivanje se vrši na oko 50 cm dužine najvišeg mladara, tako da sve grane budu na jednoj visini (zamislite kelnera koji nosi poslužavnik sa tri prsta, sva 3 prsta su različite dužine ali završavaju na istoj visini, na dnu poslužavnika, tako treba da izgleda kad bi stavili veliki poslužavnik na 3 grane koje ste ostavili i prekratili).

Ispod prekraćenog mesta izrašće prevremeni mladari i kada oni dostignu dužinu od 10-15 cm, odaberu se po dva na svakoj osnovnoj grani i to jedan za produžnicu osnovne grane a drugi za prvu seriju sekundarnih grana. Mladari za sekundarne grane treba da se razvijaju sa strane i u polje ali tako da svi rastu u istom pravcu tj polulevo ili poludesno.

Ovo prekraćivanje se u prvoj godini razvoja radi kod breskve i jabuke a kod drugih voćnih vrsta samo ako su dovoljno napredovale i ne previše kasno u godini, najkasnije sredina juna da bi stigle da se razgranaju i grane porastu dovoljno da se sprema za zimu.

Piramidalna kruna

Postoje dva oblika piramidalne krune: obična i poboljšana. Poboljšana piramidalna kruna je takav oblik krune kod koje se na centralnoj produžnici (vođici) nalazi 4-6 osnovnih postranih grana raspoređenih na rastojanju od 30-40 cm po visini. Vođica se oreže na najvišu postranu granu. Prema tome poboljšana piramidalna kruna je u stvari kombinacija piramidalne krune i vaze. Odstranjivanjem vođice gornji deo krune je otvoren, što je značajno za njeno bolje osvetljavanje, lakšu rezidbu, zaštitu i berbu.

Piramidalni uzgojni oblik se smatra najstarijim oblikom krune, koji je samo delimično izmenjen i usmeren prirodni razvoj voćke.

Prva godina: Ovaj oblik krune formira se na taj način što se u proleće, pre kretanja vegetacije, sadnice skrate na 60-70 cm iznad zemlje. U toku vegetacije iz ostavljenih pupoljaka će se razviti veći broj mladara, koji slobodno rastu sve do kraja juna. Tada se odabere 5 mladara za obrazovanje ramenih grana, a ostale treba saviti ali ne i odsećii jer se tako obezbeđuje veća lisna površina koja će stvarati više organske hrane. Rastojanje između mladara koji formiraju krunu treba da bude 15-30 cm i njih u prvoj godini ne diramo, sem u slučaju slabe ili prevelike bujnosti, kada se davanjem određenog ugla reguliše njihov porast. Vršni mladar će služiti kao vođica.

Druga godina: Iduće godine, ako se voćka normalno razvijala, treba vođicu skratiti na 1 do 1.3 metara iznad poslednje vršne grane. Ako je voćka slabije bujnosti, onda se vođica skрати jače, da bude kraća od letorasta ostavljenih za ramene grane, a tek naredne godine će se skratiti na 1 metar iznad najviše ramene grane. Letoraste koji formiraju skeletne grane ne orezujemo nego ih uspravljamo ili povijamo, što zavisi od njihove bujnosti. Takođe ne treba rezivati ni letoraste koje smo prve godine savili. Na vođici će u toku druge godine izbiti novi lastari od kojih u toku juna izaberemo jedan do dva za nove grane i ostavimo da slobodno rastu , a ostali se kao i prve godine savijaju. Na primarnim ramenim granama mogu se u toku vegetacije pojaviti mladari i njih ne treba dirati sve do juna, kada se najbolji ostave za buduće grane drugog reda (sekundarne).

Treća godina: U proleće treće godine vođicu treba skratiti na 1 metar iznad poslednje ramene grane, a ostale ramene grane dovode se u ravnotežu tako što se bujne grane razvode koso da sa vođicom zatvaraju ugao od 45-50% a slabije se uspravljaju da bi ojačale i u porastu dostigle bujnije grane.

Nove ramene grane, koje se ostavljaju na vođici iznad osnovnih ramenih grana prvog sprata, treba da rastu u međuprostoru grana prvog sprata, tako da ne zasenjuju donje grane. Obično se ostavljaju 3-4 takve grane i to prva na 1 metar od poslednje grane prvog sprata, druga na 80 cm od prethodne, treća na 60 cm druge i četvrta na 50 cm od treće. Sekundarne grane (grane drugog reda) treba da se razvijaju u polje, bočno i naizmenično tako da dobro popunjavaju međuprostore, a da jedna drugu ne zasenjuju. Prva sekundarna grana bi trebalo da se razvija na 20-30 cm od osnovne ramene grane, a druga i treća sekundarna grana treba da su na međusobnom rastojanju od 40-60 cm.

Sanja Čokojević ,dipl.ing.voćarstva i vinogradarstva

Silaža i senaža lucerke

Tradicionalan način spremanja sena - konzervisanje lucerke, deteline, trava i travno-leguminoznih smešâ kod nas je prirodno sušenje na suncu. Pored ove, postoji i druga, mada nedovoljno poznata mogućnost za konzervisanje zelene mase, *spremanje silaže ili senaže*.

U uslovima suvog ratarenja prvi otkos lucerke i travâ je količinski najvažniji, jer se u odnosu na godišnje prinose dobije i 50-60%. U malom broju slučajeva, na parcelama i kod farmera koji zalivaju livade i obavljaju sve mere vezane za prihranjivanje i zaštitu od štetočinâ, godišnji prinosi zelene mase ili sena su znatno veći, a prinosi po otkosima su ravnomerniji. U takvim slučajevima dobija se pet, a ponekad i šest otkosa, dok godišnja proizvodnja sena iznosi i do 20 t/ha. Ovakve livade se koriste 6-8 godina, pa i duže, a sve to na kraju utiče da su troškovi proizvodnje hrane (*sena*) znatno niži. Nasuprot tome, na parcelama gde nema zalivanja, ali i drugih agrotehničkih merâ, najčešće se u toku vegetacije dobija tri otkosa, pri čemu je udeo mase po otkosima u godišnjem prinosu 50-60% : 30-35% : 15-20%, dok je godišnja proizvodnja sena 6-8 t/ha.

Najveći problem pri sušenju prvog otkosa za seno jesu česte kiše u maju mesecu, kao i visoka vlažnost vazduha i tla. Osim toga, biljke iz prvog otkosa odlikuju se grubljim stablom i manjim učešćem lišća u ukupnoj biljnoj masi. U takvoj masi, lišće se brže suši u odnosu na stablo, a presušeno lišće se lako kruni i opada, a sa njim se gubi i najhranljiviji deo biljke. Naime, u lišću lucerke nalazi se tri četvrtine sadržaja proteinâ, kao i najveći deo vitaminâ i mineralâ. Ukoliko, u međuvremenu, pada i kiša, pokošena masa ostaje na zemlji još duže, uz ispiranje najvažnijih hranljivih sastojaka. Svemu tome treba dodati i činjenicu da dugo zadržavanje pokošene mase na livadi (zbog nepovoljnih vremenskih prilikâ) ometa regeneraciju biljaka, a ukoliko one i prorastu kroz otkose, zakasnelim sakupljanjem sena dodatno se oštećuju mlade biljke.

Zbog svih nabrojanih problema, prvi otkos lucerke treba konzervisati u formi silaže ili senaže. Ovakav postupak je na velikim farmama usvojen još ranije, zahvaljujući školovanom kadru koji primenjuje mnoga savremena dostignuća. Osim prvog, često se i poslednji (jesenji) otkos lucerke silira, jer su vremenski uslovi u jesenjem periodu takođe nepovoljni za spremanje sena.

Međutim, *siliranje lucerke* nije tako jednostavan postupak kao što je to u slučaju cele kukuruzne biljke. Naime, lucerka sadrži znatno manje šećera i znatno više proteina i mineralnih materija, te se ne može silirati uobičajenim postupkom. Otežavajuća okolnost je i visok sadržaj vlage, koji u optimalnim fazama razvicia lucerke može da bude 80, pa i više procenata. Jedini način da se od ove kulture dobije *kvalitetna silaža (bez korišćenja različitih dodataka ili konzervanasa)* jeste da se pokošena masa pre siliranja provene (prosuši) do nivoa vlage od oko 60-65 %. Usled gubitka vlage provenjavanjem dolazi do relativnog povećanja sadržaja šećera potrebnog za fermentaciju, a povećani sadržaj suve materije deluje depresivno na štetne mikroorganizme. Još jačim provenjavanjem (do procenta vlage od oko 55 % ili niže) dobija se *senâža* - hranivo koje se po svojim karakteristikama nalazi između sena i silaže. Dužina trajanja provenjavanja zavisi od intenziteta sunčeve toplote i može da iznosi od nekoliko sati, pa do više od jednog dana. Optimalan nivo vlage u prosušenom materijalu (po praktičnim preporukama) je onaj kada se pri stiskanju lišća još uvek ne čuje karakterističan šuštavi zvuk, a mesto preloma stabljike je vlažno - ali bez kapljicâ rose.

Osnovni problem pri spremanju silaže od provenulog materijala je otežano sabijanje, jer je prosušeni materijal dosta elastičan. Zbog toga provenulu masu treba bolje usitniti nego u slučaju kada se silira materijal sa prirodnim sadržajem vlage. Praktične preporuke su, da pri korišćenju zelene lucerke za siliranje, dužina seckanja bude 3-5 cm, za provenuli materijal sa oko 30-35 % suve materije 2-3 cm, a pri pripremanju senaže svega 0,7-1,5 cm. Naročitu pažnju treba obratiti na što bolje gaženje silaže u cilju istiskivanja vazduha, dobro pokrivanje folijama, kao i dodatno opterećivanje silirane mase. U ovu svrhu koristi se sloj zemlje, peska, stare traktorske gume ili drugi predmeti koji su teški i koji neće oštetiti foliju. Na nekim farmama se praktikuje da se naknadno, preko silaže ili senaže spremljene od lucerke, u jesen silira sloj od cele kukuruzne biljke. Ova vrsta silaže je znatno teža, te dodatno opterećuje lucerku. Pored toga, biljni sokovi koji se oslobađaju iz kukuruzne silaže, bogati mlečnom kiselinom i šećerima, sakupljaju se u lucerki i time potpomažu njeno konzervisanje.

Ukoliko se zbog vremenskih uslova provenjavanje ne može izvesti, za obezbeđivanje optimalnih uslova za vrenje silaže preporučuje se korišćenje ugljenohidratnih hraniva, u tipu prekrupe kukuruza, suvih repinih

rezanaca, melase i sl. Ova hraniva se koriste u količini od 5-8 % u odnosu na zelenu masu i u startu obezbeđuju potrebnu količinu šećera za previranje u mlečnu kiselinu. Pored toga, neka od nabrojanih hraniva vezuju višak vlage, te i u tom smislu pozitivno doprinose kvalitetu silaže. U cilju postizanja što boljih rezultata, preporuka je da zrnasta hrana ili suvi rezanci budu što bolje usitnjeni i što bolje raspoređeni po masi koja se silira. Pri korišćenju melase, zbog njene sirupaste forme, neophodno je da se najpre rastvori sa 2-3 dela vode, a zatim da se što ravnomernije prska. Ovakva vrsta dodatka povećava vlažnost silaže, pa u startu treba prosušiti biljnu masu u većem stepenu.

Pored ovih mogućnosti, u Evropi se koriste hemijski konzervansi na bazi mešavine mravlje i propionske kiseline, koji u startu zakiseljavaju siliranu masu do potrebnog nivoa i time obavljaju potpuno konzervisanje. I pored visoke efikasnosti, ova vrsta dodataka je jako skupa, te za nas ima mali značaj. Nasuprot tome, na našem tržištu se mogu nabaviti bakterijski inokulanti, odnosno svojevrsna „maja” koja potpomaže brže odvijanje fermentacije i stvaranje većih količina mlečne kiseline kao prirodnog konzervansa.

U cilju postizanja maksimalnih rezultata, biljni materijal koji se inokuliše treba obavezno provenuti bar do nivoa vlage od oko 65 %, a još je bolje da se u masu ravnomerno doda i 5-8 % kukuruzne prekrupe. Ovakva silaža će, pored boljeg kvaliteta imati i veću hranljivu vrednost, a povećan sadržaj suve materije je jako važan za pravilnu ishranu visokomlečnih grla.

Neđeljko Pipović, dipl.ing.stočarstva

Uticaj temperature, vlage i gustine setve na prinos kukuruza

Jedan od najvažnijih elemenata tehnologije gajenja kukuruza je setva, koja ima veliki i nenadoknadivi uticaj na visinu prinosa kukuruza. Greške koje se učine u setvi samo se delimično mogu ispraviti, pa se ova agrotehnička mera, pored obrade zemljišta i đubrenja, ubraja u najznačajnije u proizvodnom procesu kukuruza. Vreme setve uslovljeno je biološkim osobinama i agroekološkim uslovima u određenom regionu, delimično dužinom vegetacije hibrida i namenom kukuruza. Setva kukuruza u našim uslovima počinje kada se temperatura zemljišta na dubini setve ustali na oko 10°C. U ravničarskim krajevima to je obično krajem prve dekade aprila. Najveće površine u ravničarskim područjima poseju se između 10. i 30. aprila, a deo površina u prvoj dekadi maja. U povoljnim godinama za proizvodnju kukuruza razlike u prinosima između rokova setve u aprilu i onih u prvih desetak dana maja, najčešće nisu velike. Međutim, ta razlika postaje značajna u sušnim godinama, jer u ranijim rokovima setve postižu se bolji prinosi, a prinos iz setve obavljene sredinom maja može biti manji i do jedne tone. U ranijoj setvi period od setve do nicanja je produžen, usled čega je seme duže izloženo napadu zemljišnih štetočina i patogenih, što može dovesti do proređivanja sklopa. Drugi nedostatak rane setve je eventualno oštećenje od kasnih prolećnih mrazeva. Međutim, rana setva ima i niz prednosti, jer u ranijoj setvi u slučaju prosečnih ili povoljnijih godina ranije je nicanje, metličanje i svilanje. Kukuruz koji ranije svila ranije dozreva, a ispuštanje vode iz zrna je brže, jer sazrevanje teče u toplijem periodu godine. Raniji ponici bolje razvijaju korenov sistem, što ima velikog uticaja na nedostatak padavina tokom leta, jer dobro razvijen koren može da koristi vlagu iz dubljih slojeva zemlje.

Od velikog uticaja na kvalitet i prinos kukuruza ima i sklop biljaka, odnosno gustina po jedinici površine. Treba imati u vidu da gustina sklopa zavisi od hibrida, ali i plodnosti zemljišta i očekivane količine i rasporeda padavina tokom vegetacije. Na zemljištima boljeg kapaciteta za vodu i na područjima gde ima više padavina u toku vegetacije, može se sejati gušće i obrnuto. U uslovima navodnjavanja gustina useva može biti veća..

Istraživanja pokazuju da zimske padavine, raspored azota po profilu zemljišta u toku proleća i gustina setve u velikoj meri utiču na prinos kukuruza. Ukoliko se veća količina nalazi u površinskom sloju, a predsetveno đubrenje kukuruza bude veće od optimalne količine, to će uticati na pojačanu bujnost biljaka, a korenov sistem biljaka kukuruza ostaće u plićem, površinskom sloju. Veća bujnost biljaka utiče i na povećanje lisne mase koja

bespotrebno troši zimske zalihe vode. U takvim slučajevima dominantan uticaj na visinu prinosa imaju padavine u toku vegetacije kojih u našim agroekološkim uslovima uglavnom nema dovoljno. Plitak korenov sistem, prevelika bujnost biljaka (pojačana transpiracija) i nedostatak padavina u toku vegetacije, naročito u toku juna, jula i avgusta uticaće na značajnije smanjenje prinosa. Ukoliko je nedostatak padavina veći, prinos može biti značajno smanjen. Kada je distribucija azota po profilu pravilna, što znači da se veći deo nalazi u slojevima od 60 do 120 cm, tada se korenov sistem spušta niže u zemljište, koristi vodu i iz dubljih slojeva, pa suša ima manje štetnih efekata.

Zato je preporuka da proizvođači u slučaju kada su zalihe zimske vlage male, optimalnu gustinu za određeni hibrid treba smanjiti od 5 do 10%, a ako je i raspored mineralnog azota loš, tada se optimalna gustina smanjuje od 10 do 20% u odnosu na preporučenu za dati hibrid. Pri optimalnim zimskim padavinama i dobrom rasporedu azota po profilu, optimalna gustina setve se pomera ka preporučenoj za dati hibrid. U uslovima sušnog aprila, setvu treba obaviti na nešto veću dubinu, 6-7 cm, dok u uslovima optimalne vlažnosti i povoljne temperature ona može biti i nešto plića od uobičajene, kako bi se ubrzalo klijanje i nicanje useva.

Srđan Cvetković, dipl.ing. ratarstva

Kontrola plodnosti zemljišta

u funkciji unapređenja biljne proizvodnje i zaštite životne sredine

Prinosi koji se postižu u biljnoj proizvodnji su rezultat uticaja brojnih faktora, od kojih je pored proizvodnih potencijala gajenih biljaka, klimatskih uslova i primenjivanja neophodnih agrotehničkih mera, najznačajnija plodnost poljoprivrednog zemljišta. Plodnost zemljišta je vrlo kompleksna, pošto zavisi od njegovih različitih fizičkih, hemijskih, bioloških osobina i vodno-vazdušnog režima. Tokom stalnog, posebno intenzivnog korišćenja, plodnost zemljišta se menja i uglavnom smanjuje zbog iznošenja prinosom biljaka i različitih gubitaka biljnih hraniva, zakišeljavanja ili alkalizacije i smanjenja organske materije.

Budući da zemljište predstavlja osnovu poljoprivredne proizvodnje, očuvanje i povećanje njegove plodnosti (ali do optimalnih, a ne povećanih nivoa samo potrebnih elemenata, primenom odgovarajućih đubriva) je dužnost svakog proizvođača uz pomoć društvene zajednice. Radi toga se na održavanje plodnosti zemljišta treba gledati kao na amortizaciju osnovnih sredstava.

Nastojanja da se na osnovu objektivnih pokazatelja kontrole utvrdi plodnost zemljišta i na osnovu nje programira potreba za pravilnim đubrenjem (određivanjem potrebnih količina i vrsta đubriva) i drugim agromeliorativnim zahtevima (pre svega neutralizacije kiselih i alkalnih zemljišta), su stara više od jednog veka, posebno u poljoprivredno razvijenim zemljama, gde se ista kontroliše skoro na svim poljoprivrednim površinama. U našoj zemlji iako se sistematskom kontrolom plodnosti zemljišta započelo u drugoj polovini prošlog veka, istom nije obuhvaćeno do sada ni 10% obradivih površina. Nešto veće izvođenje ove mere (sa zapažanim pozitivnim rezultatima) obavljano je na poljoprivrednim zemljištima ranijeg društvenog sektora, i to nakon donošenja (i sada važećeg) Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sa utvrđenim načelima (ali ne i dovoljno kontrolisanim u praksi od nadležnih inspeksijskih i dr. službi) obavezne kontrole plodnosti zemljišta.

Dobro su poznati, iz oblasti agrohemije, potvrđivani pozitivni rezultati (čak i sa dupliranjem prinosa, uz najčešće smanjenje troškova) ove mere, posebno poslednjih godina. Zbog toga se u cilju zaštite i očuvanja plodnosti zemljišta i obezbeđenja pravilne upotrebe đubriva preporučuje kao obaveza proizvođača da svake pete godine vrše ispitivanja svojih proizvodnih parcela na osnovne osobine i sastav zemljišta (pH, lako pristupačni P_2O_5 i K_2O , ukupni N, humus i $CaCO_3$), po potrebi i određivanje drugih neophodnih, sekundarnih (Ca, Mg, S) elemenata i mikroelemenata (Fe, Mn, Zn, B, Mo i Cu). Za pravilnu ishranu azotom, kao najznačajnijim

hranljivim elementom, preporučuje se i kontrola sadržaja lakopristupačnih mineralnih (NH₄ i NO₃) oblika, zbog njihovih većih promena, pre setve ili u početku vegetacije useva pre prihranjivanja, svake godine, tzv. N -min metodom.

Pored prethodno navedenih parametara koji se analiziraju, posebno zbog pravilne i racionalne primene đubriva i drugih meliorativnih mera, na zemljištima koja su izložena različitim vidovima zagađivanja (poplavama, izlivanja različitih otpadnih voda i blizine hemijskih postrojenja sa određenim aero zagađivačima) kao obavezna mera je i povremena kontrola sadržaja štetnih elemenata (teški metali, radioaktivnost i dr.) u poljoprivrednim zemljištima pa i u određenim organima gajenih biljaka. Ovo je posebno potrebno pratiti zbog poznate činjenice da Srbija ima jako heterogena, ali na sreću, za sada još uvek malo zagađenih zemljišta, kako zbog njihovog geološkog sastava tako i zbog dosadašnje daleko manje primene hemijskih sredstava (posebno đubriva) na više od 80% poljoprivrednih površina. Međutim, i u ovim uslovima zapažaju se iako na manjim površinama, posledice nekontrolisano povećane primene neodgovarajućih đubriva, koje se veoma teško mogu otklanjati.

Budući da pravilna upotreba đubriva u intenzivnoj poljoprivrednoj proizvodnji treba da se zasniva na poznavanju svih prethodno navedenih faktora plodnosti zemljišta (na koju moramo preći), neophodno je da se u narednom periodu sistematska kontrola plodnosti zemljišta sprovodi i shvata kao obavezna, strateška mera. Ovo je neophodno, ne samo zbog racionalne upotrebe odgovarajućih količina i vrsta đubriva, radi povećanja prinosa i kvaliteta biljnih proizvoda, već i kao osnova za kontrolu i otklanjanje nepoželjnih ekoloških faktora (preko otklanjanja zagađivača, izražene kiselosti i alkalnosti zemljišta) u poljoprivredno proizvodnim područjima naše zemlje. *Ovakvim gazdovanjem poljoprivrednim zemljištima, Srbija bi mogla da znatno uveća prinose i sa manjim ulaganjima bude konkurentna u izvozu kvalitetnih i zdravstveno bezbednih poljoprivrednih proizvoda na svetskom tržištu, što je poslednjih godina sa nekim našim proizvodima i dokazivano.*

S obzirom na izuzetan značaj, kontrolu plodnosti zemljišta i ispitivanje svih neophodnih parametara na daleko većim površinama podržava Ministarstvo za poljoprivredu i zaštitu životne sredine naše zemlje tj Uprava za poljoprivredno zemljište, jer godinama unazad omogućuje besplatnu analizu zemljišta za registrovana poljoprivredna gazdinstva čije je zemljište u vlasništvu. U tom smislu pored većeg angažovanja samih poljoprivrednih proizvođača, potrebno je daleko veća saradnja sa stručno- savetodavnom službom, za uniformnost u pravilnom izvođenju kontrole plodnosti zemljišta, od pravilnog uzorkovanja, laboratorijskih analiza i posebno davanja pravih preporuka za primenu hraniva u cilju očuvanja i povećanja plodnosti zemljišta. Sa time bi se znatno umanjila potreba sa dosadašnjom praksom davanja preporuka za đubrenje na osnovu „samo“ marketinških saveta velikog broja promotera, sa neverovatno velikim brojem različitih, pa i novih sredstava za ishranu biljaka, bez poznavanja plodnosti zemljišta.

Valentina Aleksić, dipl.ing.melioracija zemljišta i voda

Osiguranje poljoprivrednika

Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju u članu 10 jasno se definiše da je obavezno penziono i invalidsko osiguranje poljoprivrednika.

Osiguranici poljoprivrednici su lica koja se bave poljoprivrednom delatnošću, kao i nosioci poljoprivrednog domaćinstva, nosioci poljoprivrednog gazdinstva, članovi porodičnog poljoprivrednog gazdinstva ili članovi mešovitog gazdinstva ako nisu korisnici penzije ili nisu na školovanju.

Članom 13 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju definisano je ko je u poljoprivrednom gazdinstvu obveznik plaćanja PIO.

Poljoprivrednim domaćinstvom, porodičnim poljoprivrednim gazdinstvom, odnosno mešovitim domaćinstvom smatra se zajednica života, privredjivanja i trošenja prihoda, bez obzira na srodstvo između članova na poljoprivrednom gazdinstvu.

Pod poljoprivrednim gazdinstvom smatra se posed od najmanje 0.5 ha obradive poljoprivredne zemlje ili manje od 0.5 ha obradivog poljoprivrednog zemljišta ili drugog zemljišta gradejevinske delatnosti na kojem se obavlja stočarska, povrtarska ili vinogradarska proizvodnja, uzgoj ribe, gajenje pečuraka, puževa, pčela ili neki drugi uzgojni oblik.

Nosilac poljoprivrednog domaćinstva je lice koje je obveznik poreza na imovinu po osnovu poljoprivrednog zemljišta ili poreza na prihod od poljoprivrede, šumarstva u skladu sa Zakonom kojim se uređuje porez na imovinu i porez na dohodak građana,

Član poljoprivrednog domaćinstva, porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, odnosno mešovitog domaćinstva je lice koje živi i radi na poljoprivrednom domaćinstvu, porodičnom poljoprivrednom gazdinstvu, odnosno mešovitom domaćinstvu.

Vlada je usvojila Zaključak kojim se omogućava poljoprivrednim obveznicima plaćanje doprinosa za obavezno socijalno osiguranje da overe zdravstvene knjižice i koriste zdravstveno osiguranje na teret Republičkog fonda, tako što je dala saglasnost da se odvojeno plaćaju doprinosi za zdravstveno, penzijsko i socijalno osiguranje.

Republički fond će overavati zdravstvene knjižice na tri meseca pod uslovom da poljoprivredni proizvođači počnu da izmiruju doprinose za zdravstveno osiguranje i u kontinuitetu nastavi sa svojim obavezama.

Dokaze o neizmirenim a dospelim obavezama duga, pribavlja se u Poreskoj upravi.

Dragan Kolčić, dipl.ing-agroekonomije

Poštovani Poljoprivredni Proizvođači ,

Posetite internet stranicu www.agroponuda.com a u koliko Vi želite da ponudite svoj proizvod na prodaju obratite se nama . **Poljoprivredna Stručna i Savetodavna Služba „POLJOSERVIS“ d.o.o. Knjaževac sa sedištem u ulici Knjaza Miloša br. 75 , 19350 Knjaževac ili tel.019/730-888**

KONTAKTIRAJTE
SVOG SAVETODAVCA
I OBJAVITE PONUDU
VAŠIH PROIZVODA!

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Savetodavci Poljoservisa su u ovom kvartalu objavili 47 agroponude.

www.stips.minpolj.rs

**Cene voća i povrća - kvantitativne pijace u Srbiji
za period 21.- 27.03.2016. godine**

<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>Centralna Srbija</i>			<i>Vojvodina</i>	
	<i>Beograd</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Niš</i>	<i>Novi Sad</i>	<i>Subotica</i>
Banana (Banana)	147	125		140	
Grejpfrut (Grapefruit)	80			80	
Jabuka-Ajdared (Apples-Idared)	50	40	55	50	
Jabuka-Z. delišes (Apples-G.delishes)	60		55	55	
Jabuka-Greni Smit (Apples-Greny Smith)	55		55	55	
Jabuka-ostale (Apples-other)	70	40			
Kivi (Kiwi)	120	120	120		
Kruška (Pear)	180			160	
Limun (Lemon)	135	130	140	130	
Mandarina(Tangerine)	100	110	110	100	
Orah (Walnut)	600			600	
Pomorandža (Orange)	85	65	65	80	
<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>Centralna Srbija</i>			<i>Vojvodina</i>	
	<i>Beograd</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Niš</i>	<i>Novi Sad</i>	<i>Subotica</i>
Brokoli (Broccoli)	230		250	230	
Karfiol (Cauliflower)	250			240	
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	120		150	120	
Krompir (Potato)	40	40	45	40	
Kupus (Cabbage)	50	50	50	50	
Luk beli (Garlic)	450	450	470	450	
Luk-mladi crni (Spring onion)	20		13	15	
Luk-crni (Onion)	45	60	60	45	
Paprika-babura (Pepper-babura)	300			250	
Paprika-šilja (Pepper-silja)	350		250		
Paradajz (Tomato)	140		140	130	
Pasulj-beli (Beans white)	170	180	200		
Patlidžan (Eggplant)	150		140		
Praziluk (leek)	80	90	100	70	
Rotkvica (radish)	25		15	25	
Spanać (Spinach)	60	40	40	50	
Tikvice (Zucchini)	100		130		
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	19		12	15	
Šargarepa (Carrot)	35	30	35	35	

Cene voća - zelene pijace u Srbiji za period 21.-27.03.2016. godine

<i>Jedinica mere din/kg</i>	CENTRALNA SRBIJA										VOJVODINA						DOMINANTNE CENE						
	Beograd Kalenić	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIJA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA	
Banana (Banana)	170	170	130	140	140	160	150	160	180	140	170	140	140	170	150	150				140	140	140	140
Grejfrut (Grapefruit)	120	120	130	90	130	130	150	100															
Jabuka-Ajdared (Apples-Idared)	60	50			50	60	70	60	40	50										50			
Jabuka-Z delišes (Apples-G.delishes)	80	80		130	60	70	110	160	50	50										50			
Jabuka-Greni Smit (Apples-Greny Smith)	80	60		110	60	70	110																
Jabuka-ostale (Apples-other)	80	80	50	60	60	35	60	60	60	50	70				50					60	60		
Kivi (Kiwi)	200	160	200	130	180	130	100	140	200	170	140				150					200	200		
Kruška (Pear)	250		100	80		250	330								200	200					250		
Limun (Lemon)	200	200	170	160	180	180	150	200	180	170	160				180					180	180		
Mandarinina(Tangerine)	150	130		130	130	150	140	150	120						130	150	130			130	130		130
Orah (Walnut)	800	700	600	700	650	800	600	550	500	500	650				700	700				700	700		700
Pomorandža (Orange)	120	100		60	100	80	80	100	120	80	100				100					100	100		100

Cene povrća - zelene pijace u Srbiji za period 21.-27.03.2016. godine

Jedinica mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA												VOJVODINA						DOMINANTNE CENE		
	Beograd Kalenić	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIJA	CENTRALNA CRBIJA	VOJVODINA
Brokoli (Broccoli)	350	400	250	250	250	300	300	180	160	350									250	250	
Karfiol (Cauliflower)		250	210	150	180	180	100												180	180	
Krastavac-saladni (Cucumber for salad)	200	200	150	200	170	180	170	150	180	200									200	200	
Krompir (Potato)	80	80	50	50	60	60	60	50	50	45	60								50	50	
Kupus (Cabbage)	80	80	70	40	90	80	80	70	80	70	80	70	70	80					80	80	
Luk beli (Garlic)	600	500	650	700	500	500	500	480	450	700	550	550	450	600					500	500	
Luk-mladi crni (Spring onion)	25	25	30	22	30	20	15	25	25	30	30	20	35	40							
Luk-crni (Onion)	100	80	60	50	70	50	80	60	70	60	60	60	60	60					60	60	60
Paprika-babura (Pepper-babura)	500	450		300			280						350	350					350	350	350
Paprika-ostala (Pepper-other)	500	450	300				180	300											300	300	
Paprika-šilja (Pepper-silja)	500	450	300																		
Paradajz (Tomato)	180	200	160	160	180	180	140	150	180	180	180	180	180	180					180	180	180
Pasulj-beli (Beans white)	400	300	200	290	200	200	220	300	220	220	200	200							200	200	
Patlidžan (Eggplant)	200	250	250	160	200	180															
Praziluk (leek)	120	120	50	80	110	150	110	130	120	120	110	110	160						120	120	
Rotkva (radish)	40	40	60	25	30	25	25	40	30	20	20	20	35	40					40	40	
Spanać (Spinach)	100	80	80	60	75	60	50	80	70	60	50		150	100							
Tikvice (Zucchini)	180	180	250	150	220	160	180	200	170	180	180	170	170	200					180	180	
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	40	40	25	25	30	25	15	25	30	30	20	20	30	40						25	
Šargarepa (Carrot)	80	70	50	50	50	60	50	60	50	50	50	60	50	70					50	50	

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 21.-27.03.2016. godine

Jedinica mere d'n/kg	Težina/ Rasa uzrast	Centralna Srbija										Vojvodina						Dominantna cena- Srbija								
		Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica		Subotica	Zrenjanin						
Bikovi	>500kg	SM	220			220																				
Diske	sve težine		220	160	130																					
Jagnjad	sve težine		300	280	300	300	290	320	300	320	330	300											320	300		300
Jarad	sve težine		170	180	200	220	200				220															
Junad	350-480kg	sve rase									220															
Junad	>480kg	sve rase								220													230			
Koze	sve težine			120		150	120				130															120
Krave za klanje	sve težine	SM			130					150	150															150
Krmače za klanje	>130kg	sve rase	100	130	90	100	110																			
Ovca	sve težine		160	120	130	110	140	130	200	150	140												110	120		
Prasad	16-25kg	sve rase	170	180	200	180	160	190	220	180	170	220	200										180	200		180
Prasad	<=15kg	sve rase	180	200			170		220	200	180	230	220										200	200		200
Telad	80-160kg	HF	330																							
Telad	80-160kg	SM	410			350			360	350	370												400			350
Tovljenici	80-120kg	sve rase	115	140	110	130	130	150	120	130	130												125	120		130
Tovljenici	>120kg	sve rase	110	150	100	100			110		120												110			110
Šilježad	sve težine		220	220					240																	220